Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE SĄDU (dziewiąta izba)

z dnia 12 lipca 2016 r.*

Skarga o stwierdzenie nieważności — Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa — Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie — Zamrożenie środków finansowych — Wykaz osób, podmiotów i organów, w odniesieniu do których ma zastosowanie zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych — Ujęcie nazwiska skarżącego — Dostosowanie żądań — Śmierć skarżącego — Niedopuszczalność — Dowód zasadności umieszczenia w wykazie — Skarga oczywiście zasadna

W sprawie T-347/14

Olga Stanisławiwna Janukowycz, jako spadkobierczyni Wiktora Wiktorowycza Janukowycza, zamieszkała w Kijowie (Ukraina), reprezentowana przez T. Beazleya, QC,

strona skarżąca,

przeciwko

Radzie Unii Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez E. Finnegan oraz J.P. Hixa, a następnie przez J.P. Hixa oraz P. Mahnič Bruni, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez

Komisję Europejską, reprezentowaną przez S. Bartelt oraz D. Gauci, działające w charakterze pełnomocników,

interwenient,

mającej za przedmiot żądanie oparte na art. 263 TFUE i zmierzające, po pierwsze, do stwierdzenia nieważności decyzji Rady 2014/119/WPZiB z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2014, L 66, s. 26; sprostowania: Dz.U. 2014, L 70, s. 35; Dz.U. 2014, L 350, s. 15), zmienionej decyzją wykonawczą Rady 2014/216/WPZiB z dnia 14 kwietnia 2014 r. wykonującą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2014, L 111, s. 91; sprostowanie: Dz.U. 2014, L 350, s. 16) i rozporządzenia Rady (UE) nr 208/2014 z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2014, L 66, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2014, L 70, s. 36; Dz.U. 2014, L 350, s. 15), zmienionego rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) nr 381/2014 z dnia 14 kwietnia 2014 r. wykonującego rozporządzenie nr 208/2014 (Dz.U. 2014, L 111, s. 33; sprostowanie Dz.U. 2014, L 350, s. 16) oraz, po drugie, decyzji Rady (WPZiB) 2015/143 z dnia 29 stycznia 2015 r. zmieniającej decyzję 2014/119 (Dz.U. 2015, L 24, s. 16) i rozporządzenia Rady (UE) 2015/138 z dnia 29 stycznia 2015 r. zmieniającego rozporządzenie

* Język postępowania: angielski.

nr 208/2014 (Dz.U. 2015, L 24, s. 1), a także decyzji Rady (WPZiB) 2015/364 z dnia 5 marca 2015 r. zmieniającej decyzję 2014/119 (Dz.U. 2015, L 62, s. 25) oraz rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) 2015/357 z dnia 5 marca 2015 r. w sprawie wykonania rozporządzenia nr 208/2014 (Dz.U. 2015, L 62, s. 1), w zakresie, w jakim akty te dotyczą W. Wiktorowycza Janukowycza,

SĄD (dziewiąta izba),

w składzie: G. Berardis (sprawozdawca), prezes, O. Czúcz i A. Popescu, sędziowie,

sekretarz: E. Coulon,

wydaje następujące

Postanowienie

Okoliczności powstania sporu

1 Niniejsza sprawa wpisuje się w ramy systemu środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie.

2 Wiktor Wiktorowycz Janukowycz był jednym z synów byłego prezydenta Ukrainy, a także jednym z członków Werchownej Rady (rady najwyższej).

3 W dniu 5 marca 2014 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła na podstawie art. 29 TUE decyzję 2014/119/WPZiB w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2014, L 66, s. 26; sprostowania: Dz.U. 2014, L 70, s. 35; Dz.U. 2014, L 350, s. 15).

4 Artykuł 1 ust. 1 i 2 decyzji 2014/119 stanowi, co następuje:

„1. Zamrożone zostają wszystkie środki finansowe i zasoby gospodarcze należące do lub będące w posiadaniu, dyspozycji lub pod kontrolą wymienionych w załączniku osób wskazanych jako odpowiedzialne za defraudację ukraińskich funduszy państwowych oraz osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka na Ukrainie, a także osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów z nimi powiązanych.

2. Nie udostępnia się – bezpośrednio ani pośrednio – wymienionym w załączniku osobom fizycznym lub prawnym, podmiotom lub organom, ani na ich rzecz, żadnych środków finansowych ani zasobów gospodarczych”.

5 Szczegółowe zasady stosowania środków ograniczających zostały określone w kolejnych ustępach tego artykułu.

6 W tym samym dniu Rada przyjęła na podstawie art. 215 ust. 2 TFUE rozporządzenie (UE) nr 208/2014 w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie (Dz.U. 2014, L 66, s. 1; sprostowania: Dz.U. 2014, L 70, s. 36; Dz.U. 2014, L 350, s. 15).

7 Zgodnie z decyzją 2014/119 rozporządzenie nr 208/2014 nakłada obowiązek stosowania przedmiotowych środków ograniczających i określa szczegółowe zasady stosowania tych środków ograniczających co do istoty w sposób identyczny jak rzeczona decyzja.

8 Nazwiska osób, których dotyczą decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014, znajdują się w wykazie zawartym w załączniku do rzeczonej decyzji i w załączniku I do rzeczonego rozporządzenia (zwanym dalej „wykazem") wraz, między innymi, z uzasadnieniem ich umieszczenia.

9 Nazwisko W. Janukowycza pojawiło się w wykazie wraz z danymi identyfikacyjnymi: „syn byłego prezydenta, członek rady najwyższej Ukrainy" i następującym uzasadnieniem:

„Osoba, wobec której prowadzone jest na Ukrainie dochodzenie w związku z udziałem w przestępstwach związanych ze sprzeniewierzeniem ukraińskich środków publicznych i ich nielegalnym przesyłaniem poza Ukrainę".

10 W dniu 6 marca 2014 r. Rada opublikowała w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ogłoszenie skierowane do osób, wobec których mają zastosowanie środki ograniczające przewidziane w decyzji 2014/119 i w rozporządzeniu nr 208/2014 (Dz.U. 2014, C 66, s. 1). Zgodnie z tym ogłoszeniem „zainteresowane osoby mogą […] złożyć wniosek do Rady (wraz z dokumentami uzupełniającymi) o ponowne rozpatrzenie decyzji o umieszczeniu ich w […] wykazie […]". Ogłoszenie zwraca również uwagę zainteresowanych osób „na to, że mogą one zaskarżyć decyzję Rady do Sądu […] zgodnie z warunkami określonymi w art. 275 akapit drugi [TFUE] oraz w art. 263 akapity czwarty i szósty [TFUE]".

11 Decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014 zostały następnie zmienione decyzją Rady 2014/216/WPZiB z dnia 14 kwietnia 2014 r. zmieniającą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2014, L 111, s. 91) i rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) nr 381/2014 z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie wykonania rozporządzenia nr 208/2014 (Dz.U. 2014, L 111, s. 33).

12 Decyzja 2014/119 została następnie zmieniona decyzją Rady (WPZiB) 2015/143 z dnia 29 stycznia 2015 r. zmieniającą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2015, L 24, s. 16), która weszła w życie w dniu 31 stycznia 2015 r. Jeżeli chodzi o kryteria wskazania osób, których dotyczą sporne środki ograniczające, z art. 1 tej ostatniej decyzji wynika, że art. 1 ust. 1 decyzji 2014/119 otrzymuje następujące brzmienie:

„1. Zamrożone zostają wszystkie środki finansowe i zasoby gospodarcze należące do lub będące w posiadaniu, dyspozycji lub pod kontrolą wymienionych w załączniku osób wskazanych jako odpowiedzialne za defraudację ukraińskich funduszy państwowych oraz osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka na Ukrainie, a także osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów z nimi powiązanych, zgodnie z wykazem zamieszczonym w załączniku.

Do celów niniejszej decyzji do osób wskazanych jako odpowiedzialne za defraudację ukraińskich funduszy państwowych zalicza się osoby, wobec których organy ukraińskie wszczęły dochodzenie:

a) za defraudację ukraińskich funduszy lub aktywów państwowych lub za współudział w tych działaniach; lub

b) za wykorzystywanie stanowiska przez osobę piastującą funkcję publiczną, aby uzyskać nieuzasadnione korzyści dla siebie lub osoby trzeciej, a przez to spowodować stratę w ukraińskich funduszach lub aktywach państwowych, lub za współudział w tych działaniach".

13 Rozporządzenie Rady (UE) 2015/138 z dnia 29 stycznia 2015 r. zmieniające rozporządzenie nr 208/2014 (Dz.U. 2015, L 24, s. 1) wprowadziło w nim zmiany zgodnie z decyzją 2015/143.

14 Decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014 zostały następnie zmienione, odpowiednio, decyzją Rady (WPZiB) 2015/364 z dnia 5 marca 2015 r. zmieniającą decyzję 2014/119 (Dz.U. 2015, L 62, s. 25) i rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) 2015/357 z dnia 5 marca 2015 r. w sprawie wykonania rozporządzenia nr 208/2014 (Dz.U. 2015, L 62, s. 1). Decyzją 2015/364 zmieniono art. 5

decyzji 2014/119, przedłużając stosowanie środków ograniczających względem W. Janukowycza do dnia 6 czerwca 2015 r. W konsekwencji załącznik I do rozporządzenia nr 208/2014 został zastąpiony rozporządzeniem wykonawczym 2015/357.

15 Na podstawie tych aktów nazwisko W. Janukowycza zostało pozostawione w wykazie wraz z danymi identyfikacyjnymi: „syn byłego prezydenta, członek rady najwyższej Ukrainy" i nowym, następującym uzasadnieniem:

„Osoba, wobec której władze Ukrainy wszczęły dochodzenie w sprawie sprzeniewierzenia środków publicznych lub mienia publicznego. Osoba powiązana z osobą wskazaną (byłym prezydentem Ukrainy Wiktorem Fedorowiczem Janukowyczem (Viktor Fedorovych Yanukovych), wobec której władze Ukrainy wszczęły postępowanie karne w sprawie sprzeniewierzenia środków publicznych lub mienia publicznego".

16 Na mocy decyzji Rady (WPZiB) 2015/876 z dnia 5 czerwca 2015 r. zmieniającej decyzję 2014/119 (Dz.U. 2015, L 142, s. 30) i rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) 2015/869 z dnia 5 czerwca 2015 r. w sprawie wykonania rozporządzenia nr 208/2014 (Dz.U. 2015, L 142, s. 1) nazwisko W. Janukowycza zostało wykreślone z wykazu.

Postępowanie i żądania stron

17 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 14 maja 2014 r. W. Janukowycz wniósł niniejszą skargę.

18 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu odpowiednio w dniach 15 i 16 września 2014 r. Komisja Europejska i Ukraina wystąpiły z wnioskiem o dopuszczenie do niniejszej sprawy w charakterze interwenientów popierających żądania Rady.

19 Postanowieniem z dnia 12 listopada 2014 r. prezes dziewiątej izby Sądu dopuścił interwencję Komisji. W wyznaczonych terminach Komisja złożyła swoje uwagi, a W. Janukowycz i Rada złożyli swoje uwagi w ich przedmiocie.

20 W dniu 3 października 2014 r. Rada złożyła uzasadniony wniosek w rozumieniu art. 18 ust. 4 akapit drugi instrukcji dla sekretarza Sądu o niecytowanie w publicznie dostępnych dokumentach dotyczących sprawy treści jednego z załączników do odpowiedzi na skargę.

21 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 24 grudnia 2014 r. Ukraina poinformowała Sąd o cofnięciu swego wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.

22 Postanowieniem z dnia 11 marca 2015 r. prezes dziewiątej izby Sądu stwierdził wykreślenie Ukrainy z rejestru jako interwenientki.

23 Pismem z dnia 11 marca 2015 r. sekretariat Sądu poinformował strony o zamknięciu pisemnego etapu postępowania.

24 W dniu 20 marca 2015 r. W. Janukowycz zmarł.

25 Odrębnym pismem, złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 8 kwietnia 2015 r. przedstawiciel W. Janukowycza złożył w jego imieniu pismo dostosowujące żądania w celu uwzględnienia, z jednej strony, decyzji 2015/143 i rozporządzenia 2015/138 oraz, z drugiej strony, decyzji 2015/364 i rozporządzenia wykonawczego 2015/357 w zakresie, w jakim akty te dotyczyły W. Janukowycza.

26 W tym samym dniu przedstawiciel W. Janukowycza złożył w jego imieniu skargę, zarejestrowaną w sekretariacie Sądu pod sygnaturą T-172/15, zmierzającą do stwierdzenia nieważności tych samych aktów, wyjaśniając, że z ostrożności procesowej wnosi ją równolegle z dostosowaniem skargi.

27 W tych dwóch pismach przedstawiciel W. Janukowycza podał, że ten ostatni zmarł na krótko przed ich złożeniem. Ponadto wskazał, że na Ukrainie toczy się postępowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po nim i że jest prawdopodobne, że wdowa po W. Janukowyczu wstąpi w jego prawa. Przedstawiciel W. Janukowycza wniósł zatem o zawieszenie postępowania na czas konieczny do stwierdzenia, kto nabył spadek, oraz podjęcia decyzji co do dalszego postępowania.

28 Decyzją z dnia 13 lipca 2015 r. prezes dziewiątej izby, na podstawie art. 69 lit. d) regulaminu postępowania, zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie do dnia 31 października 2015 r.

29 Postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowane, EU:T:2015:569) Sąd (dziewiąta izba) odrzucił skargę w sprawie T-172/15 jako oczywiście niedopuszczalną z tego powodu, że została wniesiona przez przedstawiciela W. Janukowycza po jego śmierci, a żaden element z akt sprawy nie pozwalał na przyjęcie, że skarga ta została wniesiona na rachunek wdowy po W. Janukowyczu, wskazanej w treści skargi jako jego przyszła spadkobierczyni, lub innych następców prawnych.

30 Pismem z dnia 30 października 2015 r. przedstawiciel W. Janukowycza załączył do akt sprawy akt jego zgonu i wskazał, że wdowa po nim, będąca jedyną spadkobierczynią, zamierza kontynuować postępowanie, oraz sprecyzował powody uzasadniające dalsze trwanie jej interesu prawnego mimo wykreślenia nazwiska W. Janukowycza z wykazu.

31 W dniu 22 lutego 2016 r. Rada złożyła odpowiedź na pismo dostosowujące żądania.

32 W dniu 25 lutego 2016 r. Rada złożyła uzasadniony wniosek w rozumieniu art. 66 regulaminu postępowania o niecytowanie w publicznie dostępnych dokumentach dotyczących sprawy treści jednego z załączników do pisma dostosowującego żądania.

33 W dniu 10 marca 2016 r. Komisja złożyła odpowiedź na pismo dostosowujące żądania.

34 Pismem z dnia 17 marca 2016 r. sekretariat Sądu zwrócił się do stron o wyrażenie stanowiska w przedmiocie możliwości zastosowania w sprawie art. 132 regulaminu postępowania w świetle wyroków: z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806), z dnia 28 stycznia 2016 r., Stawycki/Rada (T-486/14, niepublikowany, EU:T:2016:45), Arbuzov/Rada (T-434/14, niepublikowany, EU:T:2016:46), Kliuiev/Rada (T-341/14, EU:T:2016:47), Azarov/Rada (T-332/14, niepublikowany, EU:T:2016:48) i Azarow/Rada (T-331/14, EU:T:2016:49), w których Sąd stwierdził nieważność decyzji 2014/119 i rozporządzenia nr 208/2014 w zakresie, w jakim akty te dotyczyły skarżących w wymienionych sprawach. Tym samym pismem strony zostały również wezwane do zajęcia stanowiska w przedmiocie skutków, jakie dla niniejszej sprawy – w odniesieniu do dostosowania żądań – powinno mieć postanowienie z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowane, EU:T:2015:569). Strony odpowiedziały na to pismo w wyznaczonych terminach.

35 Skarżąca, O. Stanisławiwna Janukowycz, wnosi zasadniczo do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności decyzji 2014/119, zmienionej decyzją wykonawczą 2014/216 oraz rozporządzenia nr 208/2014, zmienionego rozporządzeniem wykonawczym nr 381/2014, decyzji 2015/143 i rozporządzenia 2015/138, a także decyzji 2015/364 i rozporządzenia wykonawczego 2015/357 w zakresie, w jakim akty te dotyczą W. Janukowycza;

— obciążenie Rady kosztami postępowania.

36 Rada wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— tytułem żądania subsydiarnego – na wypadek stwierdzenia nieważności – orzeczenie, że skutki decyzji 2014/119, zmienionej decyzją wykonawczą 2014/216, pozostają w mocy w odniesieniu do W. Janukowycza do momentu uzyskania skuteczności przez stwierdzenie częściowej nieważności rozporządzenia nr 208/2014, zmienionego rozporządzeniem wykonawczym nr 381/2014;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

37 Komisja wnosi o oddalenie skargi.

Co do prawa

W przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności decyzji 2014/119, zmienionej decyzją wykonawczą 2014/216, oraz rozporządzenia nr 208/2014, zmienionego rozporządzeniem wykonawczym nr 381/2014, w zakresie, w jakim akty te dotyczą W. Janukowycza

38 Zgodnie z art. 132 regulaminu postępowania, jeżeli Trybunał lub Sąd orzekał już w przedmiocie jednej lub kilku kwestii prawnych identycznych z kwestiami podniesionymi w zarzutach skargi, i Sąd uznał, że okoliczności faktyczne zostały ustalone, może on, po zamknięciu pisemnego etapu postępowania i na wniosek sędziego sprawozdawcy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, stwierdzić w drodze postanowienia z uzasadnieniem zawierającego odniesienie do właściwego orzecznictwa, że skarga jest oczywiście zasadna.

39 W niniejszej sprawie Sąd uważa, iż spełnione są przesłanki stosowania art. 132 regulaminu postępowania, i postanawia orzec bez dalszych czynności procesowych.

40 Tytułem wstępu należy wskazać, że skarżąca domaga się stwierdzenia nieważności decyzji 2014/119, zmienionej decyzją wykonawczą 2014/216, a także stwierdzenia nieważności rozporządzenia nr 208/2014, zmienionego rozporządzeniem wykonawczym nr 381/2014 w zakresie, w jakim akty te dotyczą W. Janukowycza. Należy tymczasem stwierdzić, że ani decyzja wykonawcza 2014/216, ani rozporządzenie wykonawcze nr 381/2014 nie dotyczą W. Janukowycza. Żądania skarżącej obejmują zatem wyłącznie stwierdzenie nieważności decyzji 2014/119 i rozporządzenia nr 208/2014 w zakresie, w jakim akty te dotyczą W. Janukowycza.

41 Na poparcie skargi skarżąca podnosi siedem zarzutów, z których pierwszy dotyczy braku podstawy prawnej, drugi – nadużycia władzy, trzeci – braku uzasadnienia, czwarty – nieprzestrzegania kryteriów umieszczenia w wykazie, piąty – oczywistego błędu w ocenie, szósty – naruszenia prawa do obrony i prawa do skutecznego środka prawnego, a siódmy – naruszenia prawa własności.

42 Sąd uważa za celowe zbadanie w pierwszej kolejności zarzutu czwartego, na którego poparcie skarżąca zasadniczo podnosi, że przyjęcie środków ograniczających względem W. Janukowycza nastąpiło mimo braku wystarczająco solidnej podstawy faktycznej.

43 W zarzucie tym powołano się bowiem na kwestię prawną identyczną z tą, w której przedmiocie Sąd orzekał już w wyrokach z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806); z dnia 28 stycznia 2016 r., Stawycki/Rada (T-486/14, niepublikowany, EU:T:2016:45); Arbuzov/Rada (T-434/14, niepublikowany, EU:T:2016:46); Kliuiev/Rada (T-341/14, EU:T:2016:47); Azarov/Rada (T-332/14, niepublikowany, EU:T:2016:48); Azarow/Rada (T-331/14, EU:T:2016:49), które uprawomocniły się i korzystają z powagi rzeczy osądzonej ze skutkiem ex tunc i erga omnes.

44 W zarzucie tym skarżąca podnosi po pierwsze, że umieszczenie nazwiska W. Janukowycza w wykazie z tego jedynie powodu, że był on objęty dochodzeniem, nie spełniało – w świetle istotnego dla sprawy orzecznictwa – kryteriów przewidzianych w decyzji 2014/119 oraz w rozporządzeniu nr 208/2014, w których jest mowa o osobach „wskazanych jako odpowiedzialne" za defraudację ukraińskich funduszy publicznych, oraz, po drugie, że sam fakt, iż został on wskazany jako „syn byłego prezydenta" nie wystarcza, zgodnie z orzecznictwem, by uznać go za „związanego" z nim. W każdym razie Rada nie wywiązała się z ciężaru dowodu.

45 W replice skarżąca wskazuje, że Rada z jednej strony nie sprawdziła twierdzeń zawartych w piśmie biura prokuratora generalnego Ukrainy do wysokiego przedstawiciela Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 3 marca 2014 r. (zwanym dalej „pismem z dnia 3 marca 2014 r."), stanowiącym jedyny dowód, jakim dysponowała Rada na dzień przyjęcia decyzji 2014/119 oraz rozporządzenia nr 208/2014, oraz, z drugiej strony, nie potrafiła podać informacji z okresu po przyjęciu tych aktów. Tym samym pismo to jest jej zdaniem niewystarczające, by stanowić „konkretne dowody i informacje" do celów uzasadnienia umieszczenia nazwiska W. Janukowycza w wykazie.

46 W odpowiedzi na te zarzuty szczegółowe Rada twierdzi przede wszystkim, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem ona sama ma obowiązek, na podstawie zgodnych informacji, wskazania osób, które mogą być uznane za odpowiedzialne za defraudację środków publicznych, oraz że wyrażenie „wskazane" należy interpretować szeroko, w sposób pozwalający w szczególności na objęcie – oprócz osób ściganych karnie za czyny polegające na defraudacji środków publicznych – również osób, wobec których toczy się dochodzenie o udział w przestępstwach związanych z defraudacją ukraińskich środków publicznych oraz ich nielegalnym przesyłaniem. Takie dochodzenie stanowi bowiem zdaniem Rady etap poprzedzający wszczęcie postępowania karnego i obejmuje osoby podejrzewane o udział w takich przestępstwach.

47 Ponadto podnosi ona, że pismo z dnia 3 marca 2014 r., potwierdzone uzupełniającymi informacjami udzielonymi później przez biuro prokuratora generalnego Ukrainy, wskazywało, że w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko określonym byłym wysokim urzędnikom, zostały ustalone pewne fakty dotyczące defraudacji środków publicznych w znacznych kwotach i ich późniejszego nielegalnego przesyłania poza Ukrainę, a ponadto sprecyzowano w nim, że dochodzenie w sprawie wymienionych wyżej przestępstw wykazało, że inne osoby, w tym W. Janukowycz, uczestniczyły w przestępstwach tego samego rodzaju. W konsekwencji Rada uważa, że decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014 zostały przyjęte na wystarczająco solidnej podstawie faktycznej. Obowiązek stosowania się do bardziej rygorystycznego wymogu mógłby zaszkodzić skuteczności systemu środków ograniczających związanych z defraudacją środków publicznych.

48 W tej kwestii należy wskazać, że jak przypomniano w pkt 38 wyroku z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806), o ile Rada dysponuje szerokim zakresem uprawnień dyskrecjonalnych w odniesieniu do kryteriów ogólnych podlegających uwzględnieniu przy stosowaniu środków ograniczających, o tyle skuteczność kontroli sądowej gwarantowanej przez art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej wymaga, by w ramach kontroli zgodności z prawem powodów uzasadniających decyzję o umieszczeniu lub pozostawieniu nazwiska określonej osoby w wykazie osób objętych środkami ograniczającymi sąd Unii upewnił się, że decyzja ta, która ma dla tej osoby skutek indywidualny, opiera się na wystarczająco solidnej podstawie faktycznej. Oznacza to sprawdzenie okoliczności faktycznych podnoszonych w uzasadnieniu, które leży u podstaw rzeczonej decyzji, tak aby kontrola sądowa nie była ograniczona do oceny abstrakcyjnego prawdopodobieństwa przywołanych powodów, ale dotyczyła tego, czy powody te – lub co najmniej jeden z nich, uważany za sam w sobie wystarczający do wsparcia tej decyzji – są wykazane w sposób wystarczająco precyzyjny i konkretny (zob. wyrok z dnia 21 kwietnia 2015 r., Anbouba/Rada, C-605/13 P, EU:C:2015:248, pkt 41, 45 i przytoczone tam orzecznictwo).

49 Podobnie jak w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806, pkt 39) należy w niniejszej sprawie zauważyć, że kryterium zawarte w art. 1 ust. 1 decyzji 2014/119 przewiduje, że środki ograniczające są stosowane wobec osób wskazanych jako odpowiedzialne za czyny polegające na defraudacji środków publicznych. Ponadto z motywu 2 rzeczonej decyzji wynika, że Rada zastosowała te środki „w celu konsolidacji i wsparcia praworządności […] na Ukrainie".

50 Nazwisko W. Janukowycza zostało umieszczone w wykazie z tego powodu, że jest on „[o]sob[ą], wobec której prowadzone jest na Ukrainie dochodzenie w związku z udziałem w przestępstwach związanych ze sprzeniewierzeniem ukraińskich środków publicznych i ich nielegalnym przesyłaniem poza Ukrainę". Wynika stąd, że Rada uznała, iż W. Janukowycz, w związku z jego domniemanym zaangażowaniem w czyny polegające na sprzeniewierzeniu środków publicznych, był objęty postępowaniem wyjaśniającym lub dochodzeniem wstępnym, które nie zakończyło się (lub jeszcze się nie zakończyło) formalnym oskarżeniem.

51 Podobnie jak w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806, pkt 41) jako powód umieszczenia nazwiska skarżącego w wykazie Rada przytacza dodatkowo pismo z dnia 3 marca 2014 r., a także inne dowody, późniejsze niż decyzja 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014.

52 Pismo z dnia 3 marca 2014 r. dzieli się na dwie części. W pierwszej części pisma wskazano, że „ukraińskie organy ścigania" wszczęły pewną liczbę postępowań karnych w celu zbadania czynów przestępczych popełnionych przez byłych wysokich urzędników, wobec których dochodzenie prowadzone w sprawie wspomnianych przestępstw pozwoliło na wykazanie faktu środków publicznych w znacznych kwotach i późniejszego nielegalnego przesłania poza terytorium Ukrainy. Nazwiska tych wysokich urzędników (w liczbie 8 i wszystkie zaczernione) są wymienione w dalszej części pisma. W drugiej części pisma dodano, że „dochodzenie potwierdza udział innych wysokich urzędników reprezentujących poprzednie władze w tego samego rodzaju przestępstwach" i że przewiduje się szybkie poinformowanie ich o wszczęciu tego dochodzenia. Nazwiska tych innych wysokich urzędników (w liczbie 10), wśród których figuruje również, jako jedyne, które nie zostało zaczernione, nazwisko W. Janukowycza, są również wymienione w dalszej części pisma.

53 Bezsporne jest, że to na tej jedynie podstawie W. Janukowycz został wskazany „jako odpowiedzialny za defraudację ukraińskich funduszy państwowych" w rozumieniu art. 1 ust. 1 decyzji 2014/119.

54 Podobnie jak w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806, pkt 42) zauważyć należy, że pismo z dnia 3 marca 2014 r. jest jedynym spośród dowodów przedstawionych przez Radę w niniejszym postępowaniu, który pochodzi z okresu poprzedzającego decyzję 2014/119 i rozporządzenie nr 208/2014. Zgodność z prawem rzeczonych aktów należy zatem rozpatrywać w świetle tego jedynie dowodu.

55 I tak, jak orzekł Sąd w wyroku z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806, pkt 43, 44), należy stwierdzić, że rzeczone pismo, mimo iż pochodzi od wysokiej rangi organu wymiaru sprawiedliwości państwa trzeciego, zawiera jedynie ogólne i niejasne stwierdzenie wiążące nazwisko skarżącego, obok nazwisk innych byłych wysokich urzędników, z dochodzeniem, które zasadniczo wykazało istnienie czynów polegających na defraudacji środków publicznych. Pismo nie zawiera bowiem żadnej dokładnej informacji dotyczącej tego, jakie czyny były przedmiotem badania w dochodzeniu prowadzonym przez organy ukraińskie, a tym bardziej dotyczącej indywidualnej, choćby domniemanej, odpowiedzialności W. Janukowycza w związku z tymi czynami (zob. również podobnie wyrok z dnia 28 stycznia 2016 r., Azarov/Rada, T-332/14, niepublikowany, EU:T:2016:48, pkt 46).

56 Należy ponadto wskazać, że odmiennie niż w okolicznościach sprawy zakończonej przytoczonym przez Radę wyrokiem z dnia 27 lutego 2014 r., Ezz i in./Rada (T-256/11, EU:T:2014:93, pkt 57–61), utrzymanym w postępowaniu odwoławczym wyrokiem z dnia 5 marca 2015 r. Ezz i in./Rada (C-220/14 P, EU:C:2015:147), w niniejszej sprawie po pierwsze nie dysponowała ona informacjami dotyczącymi czynów lub zachowań konkretnie zarzucanych W. Janukowyczowi przez organy ukraińskie, a po drugie, pismo z dnia 3 marca 2014 r. – nawet jeżeli rozpatrywać je w kontekście, w jaki się ono wpisuje – nie może stanowić wystarczająco solidnej, w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 48 niniejszego wyroku, podstawy faktycznej umieszczenia nazwiska W. Janukowycza w wykazie z tego powodu, że został on „wskazany jako odpowiedzialny" za defraudację środków publicznych (zob. podobnie wyrok z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada, T-290/14, EU:T:2015:806. pkt 46–48).

57 Niezależnie od etapu postępowania, jakie miało toczyć się wobec W. Janukowycza, Rada nie mogła zastosować wobec niego środków ograniczających, nie wiedząc, jakie konkretnie czyny polegające na defraudacji środków publicznych zarzucały mu organy ukraińskie. Dopiero bowiem po uzyskaniu informacji o tych czynach Rada byłaby w stanie wykazać, czy mogły one po pierwsze zostać zakwalifikowane jako defraudacja środków publicznych oraz, po drugie, czy mogły one zagrozić na Ukrainie praworządności, której konsolidacja i wspieranie stanowią, jak przypomniano w pkt 49 powyżej, cel stosowania rozpatrywanych środków ograniczających (zob. podobnie wyrok z dnia 28 stycznia 2016 r., Azarow/Rada, T-331/14, EU:T:2016:49, pkt 55).

58 Zresztą to do właściwego organu Unii należy – w razie zakwestionowania – wykazanie zasadności powodów wysuniętych przeciwko konkretnej osobie, a nie do tej osoby przedstawienie dowodu przeciwnego na brak zasadności wspomnianych powodów (zob. wyrok z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada, T-290/14, EU:T:2015:806, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).

59 Należy zatem stwierdzić, podobnie jak orzekł Sąd w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 26 października 2015 r., Portnov/Rada (T-290/14, EU:T:2015:806, pkt 50), w świetle tożsamości kwestii prawnych dotyczących ciężaru dowodu spoczywającego na Radzie oraz wystarczająco precyzyjnego i konkretnego charakteru wykazania powodów przytoczonych w celu umieszczenia w wykazie, że umieszczenie nazwiska W. Janukowycza w wykazie nie spełnia określonych w decyzji 2014/119 kryteriów wskazania osób, których dotyczą rozpatrywane środki ograniczające.

60 Wreszcie, jeżeli chodzi o przewidzianą w art. 132 regulaminu postępowania przesłankę związaną ze stwierdzeniem przez Sąd, że fakty zostały ustalone, należy wskazać, że element stanu faktycznego, na którym oparła się Rada, umieszczając nazwisko W. Janukowycza w wykazie, to jest fakt, że zgodnie z pismem z dnia 3 marca 2014 r. w stosunku do niego było prowadzone przez organy ukraińskie postępowanie wyjaśniające lub dochodzenie wstępne w związku z defraudacją środków publicznych, co do swej prawdziwości nie jest kwestionowany przez strony, a zatem można go uznać za ustalony.

61 Wynika stąd, że niniejszą skargę w zakresie, w jakim zmierza ona do stwierdzenia nieważności decyzji 2014/119 i rozporządzenia nr 208/2014 należy uznać za oczywiście zasadną zgodnie z art. 132 regulaminu postępowania.

62 Argumenty Rady przedstawione w odpowiedzi na pytanie Sądu (zob. pkt 34 powyżej), zmierzające do zakwestionowania stosowania tego artykułu w niniejszej sprawie, nie mogą tego wniosku podważyć.

63 Tytułem wstępu należy zauważyć, że Rada nie zgłasza konkretnych zastrzeżeń co do przesłanek, których spełnienie jest wymagane, by możliwe było zastosowanie w niniejszej sprawie art. 132 regulaminu postępowania przed Sądem. Ogranicza się ona do podniesienia dwóch kwestii natury proceduralnej, które w jej przekonaniu sprawiają, że niniejsza sprawa jest przypadkiem szczególnym, niekwalifikującym się do rozstrzygnięcia w drodze postanowienia z uzasadnieniem w rozumieniu tego przepisu.

64 Dokładniej Rada, wspierana przez Komisję, podnosi w pierwszej kolejności, że w odróżnieniu od każdej ze spraw zakończonych wyrokami wspomnianymi w pytaniu postawionym przez Sąd (zob. pkt 34 powyżej) w niniejszej sprawie pojawia się kwestia interesu w podtrzymywaniu skargi o stwierdzenie nieważności decyzji 2014/119 i rozporządzenia nr 208/2014, skoro W. Janukowycz został wykreślony z wykazu z powodu śmierci.

65 W drugiej kolejności Rada twierdzi, że w odniesieniu do decyzji 2015/364 i rozporządzenia wykonawczego 2015/357, przewidujących pozostawienie nazwiska W. Janukowycza w wykazie do dnia 6 czerwca 2015 r., należałoby rozstrzygnąć kwestię zawisłości sporu.

66 Jeżeli chodzi o pierwsze zastrzeżenie, należy przede wszystkim stwierdzić, że po pierwsze nie jest ono jasne, a po drugie nie znajduje ono potwierdzenia. W odpowiedzi na pismo dostosowujące żądania Rada nie przedstawiła bowiem żadnego argumentu dotyczącego podnoszonego braku interesu skarżącej w kontynuowaniu postępowania.

67 W zakresie, w jakim zastrzeżenie to powinno być rozumiane w ten sposób, że skarżąca utraciła interes w uzyskaniu rozstrzygnięcia sporu wobec wykreślenia nazwiska W. Janukowycza z wykazu z powodu śmierci, należy na wstępie zauważyć, po pierwsze, że – jak wynika z orzecznictwa – postępowanie w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przez adresata zaskarżonego aktu może być kontynuowane przez jego następcę prawnego pod tytułem ogólnym, w szczególności w przypadku śmierci osoby fizycznej (zob. wyrok z dnia 22 kwietnia 2015 r., Tomana i in./Rada i Komisja, T-190/12, EU:T:2015:222, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo) oraz, po drugie, że interes prawny strony skarżącej musi istnieć, pod rygorem umorzenia postępowania, do momentu wydania orzeczenia sądowego, co oznacza, że skarga powinna w efekcie móc doprowadzić do poprawy sytuacji strony, która ją wniosła (zob. wyroki: z dnia 6 czerwca 2013 r., Ayadi/Komisja, C-183/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:369, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 22 kwietnia 2015 r., Tomana i in./Rada i Komisja, T-190/12, EU:T:2015:222, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).

68 W tej kwestii orzecznictwo wyjaśnia, że o ile uznanie niezgodności z prawem zaskarżonego aktu nie może jako takie naprawić szkody materialnej lub zakłócenia życia prywatnego, o tyle jest jednak w stanie zrehabilitować daną osobę lub stanowić pewną formę zadośćuczynienia za krzywdę, której doznała ona z powodu tej niezgodności z prawem, a tym samym uzasadnia przyjęcie, że jej interes prawny nadal trwa. W tej kwestii należy zauważyć, że okoliczność, iż uchylenie rozpatrywanych środków ograniczających było ostateczne, nie stoi na przeszkodzie dalszemu trwaniu interesu prawnego w odniesieniu do skutków nakładających je aktów pomiędzy datą ich wejścia w życie a datą ich uchylenia (zob. podobnie wyrok z dnia 28 maja 2013 r., Abdulrahim/Rada i Komisja, C-239/12 P, EU:C:2013:331, pkt 70–72, 82).

69 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że publiczne wskazanie W. Janukowycza jako osoby, wobec której wszczęto na Ukrainie postępowanie karne dotyczące czynów polegających na defraudacji środków publicznych, mogło w szczególności szkodzić jego reputacji jako polityka.

70 W tych okolicznościach, skoro – jak wskazano w pkt 67 powyżej – następca prawny W. Janukowycza pod tytułem ogólnym ma prawo do kontynuowania postępowania, jego interes prawny jest zachowany mimo wykreślenia nazwiska W. Janukowycza z wykazu dla celów domagania się od sądu Unii stwierdzenia, że W. Janukowycz nigdy nie powinien był figurować w tym wykazie lub nie powinien był w nim figurować zgodnie z procedurą zastosowaną przez instytucje Unii. Stwierdzenie to jest tym bardziej prawdziwe, że wykreślenie nazwiska W. Janukowycza z wykazu było spowodowane jego śmiercią, nie było zaś wynikiem przeglądu powodów uzasadniających pierwotne umieszczenie jego nazwiska.

71 Należy zatem stwierdzić, że interes prawny skarżącej nadal istnieje mimo uchylenia spornych środków ograniczających w stosunku do W. Janukowycza.

72 Jeżeli chodzi o drugie zastrzeżenie, wystarczy stwierdzić, że nie istnieje żadna skarga, wniesiona do Sądu przed pismem dostosowującym żądania w niniejszej sprawie i aktualnie w toku, dotycząca tych samych stron i zmierzająca do tych samych celów na podstawie tych samych zarzutów. W konsekwencji Sąd nie zdołał wychwycić jakiejkolwiek kwestii dotyczącej zawisłości sporu.

73 W świetle ogółu powyższych rozważań należy zatem uwzględnić skargę o stwierdzenie nieważności decyzji 2014/119, która jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 132 regulaminu postępowania w zakresie, w jakim dotyczy ona W. Janukowycza.

74 Z tych samych przyczyn należy stwierdzić nieważność rozporządzenia nr 208/2014 w zakresie, w jakim dotyczy ono W. Janukowycza.

75 Skoro decyzją 2015/876 i rozporządzeniem wykonawczym 2015/869 (zob. pkt 16 powyżej) nazwisko W. Janukowycza zostało wykreślone z wykazu, nie ma potrzeby rozstrzygania kwestii pozostawienia w mocy skutków decyzji 2014/119 w zakresie, w jakim go ona dotyczy.

W przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności, po pierwsze, decyzji 2015/143 i rozporządzenia 2015/138 oraz, po drugie, decyzji 2015/364 i rozporządzenia wykonawczego 2015/357 w zakresie, w jakim akty te dotyczą W. Janukowycza

76 Na podstawie art. 126 regulaminu postępowania, jeżeli Sąd jest oczywiście niewłaściwy do rozpoznania skargi lub jeżeli skarga jest oczywiście niedopuszczalna albo prawnie oczywiście bezzasadna, Sąd może, na wniosek sędziego sprawozdawcy, w każdej chwili orzec postanowieniem z uzasadnieniem, bez dalszych czynności procesowych. W niniejszej sprawie Sąd uznaje, że akta sprawy wystarczająco wyjaśniają okoliczności sprawy, w związku z czym postanawia orzec bez dalszych czynności procesowych.

77 W piśmie dostosowującym żądania skarżąca domaga się również stwierdzenia nieważności decyzji 2015/143 i rozporządzenia 2015/138 w zakresie, w jakim zmieniają one, odpowiednio, art. 1 ust. 1 decyzji 2014/119 i art. 3 rozporządzenia nr 208/2014, a także decyzji 2015/364 i rozporządzenia wykonawczego 2015/357.

78 W odpowiedzi na pismo dostosowujące żądania Rada podnosi, po pierwsze, że Sąd – w świetle art. 275 TFUE – nie jest właściwy do rozpoznania skargi na decyzję 2015/143, która została przyjęta, jak podkreśla, na podstawie art. 29 TUE, a po drugie, że rozszerzenie zakresu żądań na tę decyzję oraz na rozporządzenie 2015/138 jest niedopuszczalne z powodu braku legitymacji procesowej skarżącej.

79 W pisemnej odpowiedzi na pytanie Sądu Rada, wspierana przez Komisję, podniosła następnie, że pismo dostosowujące żądania powinno zostać uznane za oczywiście niedopuszczalne z tych samych powodów, dla których Sąd odrzucił jako oczywiście niedopuszczalną skargę w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowane, EU:T:2015:569) (zob. pkt 29 powyżej).

80 W tej kwestii należy wskazać, że dostosowanie skargi dokonane pismem złożonym w sekretariacie Sądu w trakcie postępowania, w okolicznościach takich jak w niniejszej sprawie, stanowi czynność procesową, która – z zastrzeżeniem późniejszej decyzji Sądu w przedmiocie dopuszczalności – jest równoważna z wniesieniem skargi w drodze pisma wszczynającego postępowanie (zob. podobnie postanowienie z dnia 21 czerwca 2012 r., Hamas/Rada, T-531/11, niepublikowane, EU:T:2012:317, pkt 16 i przytoczone tam orzecznictwo).

81 Zgodnie z art. 263 akapit czwarty TFUE każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść, na warunkach przewidzianych w akapitach pierwszym i drugim, skargę na akty, których jest adresatem lub które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie, oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie obejmują środków wykonawczych.

82 Ponadto, zgodnie z orzecznictwem, dopuszczalność skargi należy oceniać, przyjmując za punkt odniesienia sytuację w momencie jej złożenia. Jeżeli w owej chwili wymogi dotyczące wniesienia skargi nie są spełnione, to wówczas skarga jest niedopuszczalna (wyrok z dnia 27 listopada 1984 r., Bensider i in./Komisja, 50/84, EU:C:1984:365, pkt 8). Należy wskazać, że w świetle orzecznictwa przypomnianego w pkt 80 powyżej rozważania te przekładają się na sytuacje, gdy – jak w niniejszej sprawie – skarżący w drodze pisma dostosowującego żądania domaga się stwierdzenia nieważności nowego aktu, zastępującego lub zmieniającego mający ten sam przedmiot akt, o którego stwierdzenie nieważności już wniesiono.

83 Jak przypomniano powyżej, W. Janukowycz zmarł w dniu 20 marca 2015 r. Po jego śmierci, to jest w dniu 8 kwietnia 2015 r., jego przedstawiciel złożył w sekretariacie, w imieniu W. Janukowycza, pismo dostosowujące żądania. Z akt sprawy nie wynika, że pismo to zostało złożone na rachunek skarżącej.

84 Wynika stąd – podobnie jak Sąd orzekł w sprawie zasadniczo identycznej, to jest w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowanym, EU:T:2015:569) – że pismo dostosowujące żądania złożone przez przedstawiciela W. Janukowycza podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne, ponieważ ten ostatni nie żył w czasie, gdy pismo zostało złożone w sekretariacie Sądu.

85 Wniosku tego nie mogą podważyć argumenty podniesione przez skarżącą w pisemnej odpowiedzi na pytanie Sądu.

86 W pierwszej kolejności skarżąca podnosi, że – z jednej strony – w czasie, gdy była składana skarga, trwało jeszcze ustalanie następcy prawnego W. Janukowycza, gdyż ona sama oczekiwała na potwierdzenie jej praw przez organy ukraińskie, oraz – z drugiej strony – było oczywiste, że pismo dostosowujące żądania zostało złożone w jej imieniu, jako następcy prawnego zmarłego. W tych okolicznościach, jeżeli wziąć pod uwagę termin do wniesienia skargi przewidziany w art. 263 akapit szósty TFUE, skarżąca uważa, że nie mogła czekać ze złożeniem pisma dostosowującego żądania do czasu potwierdzenia następstwa prawnego.

87 W tej kwestii wystarczy stwierdzić, że – wbrew twierdzeniom skarżącej – pismo dostosowujące żądania nie zostało złożone w jej imieniu i na jej rachunek. Mogła ona, ewentualnie, wnieść we własnym imieniu i na własny rachunek skargę o stwierdzenie nieważności aktów, których zaskarżenie uważała za konieczne, podając uzasadnienie własnego – skoro nie była ich adresatem – interesu w uzyskaniu stwierdzenia ich nieważności. Alternatywnie mogła ona, wciąż we własnym imieniu i na własny rachunek przedstawić swój interes w kontynuowaniu niniejszego postępowania poprzez złożenie wniosku o umożliwienie jej dostosowania żądań w świetle nowych aktów, których zaskarżenie uważała za konieczne, również w tym przypadku podając uzasadnienie osobistego interesu prawnego w tym zakresie.

88 W drugiej kolejności skarżąca podnosi, że postanowienie z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowane, EU:T:2015:569) nie wiąże Sądu, jeżeli chodzi o dopuszczalność pisma dostosowującego żądania i że nie można z tego postanowienia wyprowadzić żadnego niekorzystnego wniosku w niniejszej sprawie. W jej przekonaniu nie jest prawidłowe przyjęcie, że dostosowanie skargi było równoważne z wniesieniem nowej skargi, a nie z kontynuowaniem postępowania. Ponadto, jak twierdzi skarżąca, nie była ona w stanie przedstawić swoich argumentów w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowanym, EU:T:2015:569) oraz nie istniał żaden powód wniesienia odwołania od tego postanowienia. Wreszcie,

jej zdaniem, Sąd nie uznał pisma dostosowującego żądania za niedopuszczalne w trakcie postępowania w niniejszej sprawie, nawet gdy zawieszał to postępowanie, a żadna ze stron nie podnosiła zarzutu jego niedopuszczalności.

89 W tym zakresie, niezależnie od kwestii, czy w niniejszej sprawie Sąd jest związany rzeczonym postanowieniem, należy wskazać, że w każdym stanie rzeczy, skoro skarga w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowanym, EU:T:2015:569) oraz pismo dostosowujące żądania w niniejszej sprawie zostały złożone w identycznych okolicznościach i warunkach, nie ma żadnego powodu – a skarżąca takiego powodu nie przedstawia – by obie sprawy traktować odmiennie. Ponadto, wbrew twierdzeniom skarżącej, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że dostosowanie skargi jest równoważne z wniesieniem nowej skargi w drodze pisma wszczynającego postępowanie (zob. pkt 80 powyżej). Okoliczność, że skarżąca nie miała sposobności przedstawienia argumentów na rzecz dopuszczalności skargi w trakcie sprawy zakończonej postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowanym, EU:T:2015:569) oraz że nie uznała za właściwe odwołania się od tego kończącego sprawę postanowienia, nie ma znaczenia dla oceny dopuszczalności pisma dostosowującego żądania. W szczególności w niniejszej sprawie Sąd ogranicza się do stwierdzenia, podobnie jak uczynił w odniesieniu do skargi w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowanym, EU:T:2015:569), że pismo dostosowujące żądania zostało wniesione w imieniu osoby zmarłej.

90 Zresztą fakt, że Sąd nie uznał pisma dostosowującego żądania za niedopuszczalne natychmiast, przystępując do jego doręczenia Radzie i Komisji, jest pozbawiony jakiegokolwiek znaczenia. Ponadto wyraźnie wskazano w niniejszej sprawie, w piśmie sekretariatu skierowanym do skarżącej w dniu 9 grudnia 2015 r., że dołączenie pisma dostosowującego żądania do akt nie ma wpływu na rozstrzygnięcie w przedmiocie dopuszczalności rzeczonego pisma. W tej kwestii należy ponadto wskazać, że art. 86 § 5 regulaminu postępowania przewiduje, że „[n]iezależnie od przyszłego rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie dopuszczalności pisma dostosowującego skargę prezes wyznacza pozwanemu termin na ustosunkowanie się do tego pisma”.

91 W trzeciej kolejności skarżąca twierdzi również, że uznanie pisma dostosowującego żądania za niedopuszczalne byłoby równoznaczne z postawieniem przeszkody proceduralnej sprzecznej z zasadą skuteczności lub ekonomii procesowej. Jak twierdzi, wykazała ona bowiem swój zamiar kontynuowania postępowania oraz interes prawny. Ponadto skarżąca, powołując się na art. 7 karty praw podstawowych, na art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., a także na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, kładzie nacisk na możliwość wniesienia skargi przez bliskich zmarłego, jeżeli mają w tym interes moralny lub materialny. Wreszcie, dla celów ewentualnej skargi odszkodowawczej po zakończeniu niniejszego postępowania, byłoby jej zdaniem sprzeczne z zasadą ekonomii procesowej rozstrzyganie w odrębnym postępowaniu, czy miało miejsce naruszenie przepisu prawa, w odniesieniu do jedynie części zaskarżonych środków ograniczających.

92 W tej kwestii należy zauważyć, że Sąd nie podał w wątpliwość interesu bliskich zmarłego, w szczególności jego spadkobierczyni pod tytułem ogólnym, w kontynuowaniu postępowania takiego jak zainicjowane pierwotną skargą W. Janukowycza. Sąd ograniczył się bowiem do stwierdzenia, podobnie jak uczynił w sprawie zakończonej postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r., Janukowycz/Rada (T-172/15, niepublikowanym, EU:T:2015:569), że pismo dostosowujące żądania zostało złożone przez przedstawiciela W. Janukowycza, w jego imieniu, już po jego śmierci (zob. pkt 87 powyżej). To na tej jedynie podstawie Sąd uznaje pismo dostosowujące żądania w niniejszej sprawie za oczywiście niedopuszczalne i na podobnej podstawie odrzucił jako oczywiście niedopuszczalną skargę we wspomnianej sprawie T-172/15.

93 Należy zatem odrzucić dostosowanie skargi, a tym samym skargę, jako oczywiście niedopuszczalne w zakresie, w jakim są one skierowane przeciwko decyzji 2015/143 i rozporządzeniu 2015/138, a także decyzji 2015/364 i rozporządzeniu wykonawczemu 2015/357, bez potrzeby orzekania w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Radę w odniesieniu do żądania stwierdzenia nieważności decyzji 2015/143 i rozporządzenia 2015/138.

94 W świetle ogółu powyższych rozważań należy, po pierwsze, stwierdzić nieważność decyzji 2014/119 i rozporządzenia nr 208/2014 w zakresie, w jakim dotyczą one W. Janukowycza oraz, po drugie, odrzucić skargę jako oczywiście niedopuszczalną w części skierowanej przeciwko decyzji 2015/143 i rozporządzeniu 2015/138, a także decyzji 2015/364 i rozporządzeniu wykonawczemu 2015/357.

95 W tej kwestii należy uściślić, że decyzja 2015/364 jest decyzją autonomiczną, przyjętą przez Radę po dokonaniu okresowego przeglądu przewidzianego w art. 5 akapit trzeci decyzji 2014/119 i w art. 14 ust. 4 rozporządzenia nr 208/2014. W tych okolicznościach, o ile stwierdzenie nieważności decyzji 2014/119 i rozporządzenia nr 208/2014 pociąga za sobą stwierdzenie nieważności umieszczenia w wykazie nazwiska W. Janukowycza za okres poprzedzający dzień wejścia w życie decyzji 2015/364, o tyle nie może ono podważyć zgodności z prawem tego umieszczenia na okres następujący po rzeczonym dniu wejścia w życie.

W przedmiocie kosztów

96 Zgodnie z art. 134 § 2 regulaminu postępowania, jeżeli więcej niż jedna strona przegrała sprawę, Sąd rozstrzyga o podziale kosztów.

97 W niniejszej sprawie, skoro Rada przegrała sprawę w zakresie żądania stwierdzenia nieważności zawartego w skardze, należy, zgodnie z żądaniem skarżącej, obciążyć ją kosztami związanymi z tym żądaniem. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę w zakresie żądania stwierdzenia nieważności zawartego w piśmie dostosowującym żądania, należy obciążyć ją związanymi z nim kosztami, zgodnie z żądaniem Rady.

98 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania państwa członkowskie oraz instytucje, które wstąpiły do sprawy w charakterze interwenientów, pokrywają własne koszty. Komisja pokrywa zatem własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (dziewiąta izba)

postanawia, co następuje:

1) Stwierdza się nieważność, w ich wersjach pierwotnych, decyzji Rady 2014/119/WPZiB z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie oraz rozporządzenia Rady (UE) nr 208/2014 z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, podmiotom i organom w związku z sytuacją na Ukrainie w zakresie, w jakim akty te dotyczą Wiktora Wiktorowycza Janukowycza.

2) W pozostałym zakresie skarga zostaje odrzucona.

3) Rada Unii Europejskiej zostaje obciążona, poza własnymi kosztami, również kosztami poniesionymi przez Olgę Stanisławiwną Janukowycz, jako spadkobierczynię W. Wiktorowycza Janukowycza, w zakresie żądania stwierdzenia nieważności zawartego w skardze.

4) Olga Stanisławiwna Janukowycz zostaje obciążona, poza własnymi kosztami, również kosztami poniesionymi przez Radę w zakresie żądania stwierdzenia nieważności zawartego w piśmie dostosowującym żądania.

5) Komisja Europejska pokrywa własne koszty.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 12 lipca 2016 r.

Sekretarz
E. Coulon

Prezes
G. Berardis